

LETO—YEAR XIII. Cena lista: Entered as second-class matter January 23, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., torek, 21. septembra (Sept. 21st) 1920. Subscription \$5.00 Yearly. STEV.—NUMBER 221.
Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burlison, Postmaster General.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

KOŠČEK RESNICE POVE VEČ KOT KOŠ LAZI.

SKOZI WALL STREET SO VOHLI NEVARNO RAZSTRELIVO KOT BUČE NA TRG.

Velebizniško časopisje se nadaljuje sistematično z bajkami in ugibanji.

New York, N. Y. — Nekaterim pametnim ljudem, dasiravno so sami bankirji in finančniki, že tako predsedajo sistematično se ponavljajoče pravilnice v velebizniškem časopisju o razstrelivi Wall Streetu, da ne morejo molati in skušajo s svojimi izjavami pomagati, da se najdejo pravi krivi. Med te ljudi spada najbrž tudi John M. Gregory, predsednik Durrell Gregory & Co., ki ima svoje pisarne v poslopuju šte. 72 v Wall Streetu. Mr. Gregory pravi, da so vsaki dan pred eksplozijo prevažali na rdečih vozovih, ki so bili opremljeni z nevarnostnimi znamenji, razstrelivo skozi Wall Street. Rdeča zastava in rdeče poharvan voz pomenita, da je na njem razstrelivo. To je mednarodno znamenje, kajti na vseh ladjah je opaziti na pr. rdečo zastavo na jadreniku, kadar vkrcavajo municijo. Take zastave pa služijo pri prevažanju municije in nevarnega razstreliva tudi na kopnem, tako da je vsako opozorjen, da se na vozu nahaja nevarno razstrelivo.

Mr. Gregory pravi: "Dva dni pred eksplozijo sem videl voz, naložen z razstrelivom, ki se je ustavil pred prostorom, kjer kopelje. Videl sem nevarnost in sporočil sem vozniku, da naj poobli ne upre, če ne, pokličem policija. Pri obedu smo se navadno razgovarjali, da se razstrelivo tako malomarno prevažajo skozi Wall Street, kot melone po vsaki ulici.

Videl sem ni samo ta voz, ampak videli so jih na tucete zadnje tedne."

Velebizniško časopisje seveda se vedno poje svojo pesem o strahni zaroti. Na eni strani pripoveduje, da je silna razstreliva rušila in morila, na drugi pa trdi, da so detektivji prav na mestu, kjer se je izvršila razstreliva, našli dan kšneje koščke bučine ure, ki je služila, da zaneti razstrelivo. Kako je bilo mogoče, da je razstreliva zagubala težke in velike stave, podirala in uničevala vse navkriž, pustila je pa na miru težati lahka kolesca bučine ure, tega vprašanja si seveda velebizniški šmokavzarji ne zastavijo.

Vsak človek z normalno človeško pametjo želi, da se doženejo pravi krivi. Mogoče so policiji že faki znani, ki govore na glas, kako se je odigrala tragedija v Wall Streetu in zategadelj je v interesu javnosti potrebno, da se ti faki objavijo. Če je podjetniška malomarnost zakrivila nesrečo, tedaj naj ti podjetniki prejmejo, kar jim gre. Če so anarchisti razstrelili pekleniki stroj, kakor namizuje velebizniško časopisje, tedaj je dolžnost policije, da te anarchiste polovi in jih spravi na varno. Tako je in ni drugače! Ameriško ljudstvo je že sito farbanja v velebizniškem časopisju in zahteva, da se objavijo goli faki!

FITZPATRICK PONOVO IZVOLJEN PREDSEDNIKOM A. D. F.

Chicago, Ill. — "Ameriška delavska federacija" v Chicagu je zopet izvolila John Fitzpatricka svojim predsednikom, Edward N. Nockelsa pa svojim tajnikom. Izvoljena sta bila soglasno.

AVTOBANDITJE SO ODNESLI BOGAT PLEN.

Chicago, Ill. — Štirje avtobanditje so oropali blaginjska Stromberg Electric kompanije za \$4.600 in ušli s plenom. Denar je bil namenjen za izplačilo delavcev.

ORGANIZIRANI DELAVCI V MEMPHISU ZA ODPOKLIC ŽUPANA PAINEJA.

Memphis, Tenn. — Tukajšnje delavske strokovne organizacije nabirajo podpise za odpoklic župana Paineja, ki je odklonil zahtevo ognjegasev, da se njihova zadeva predloži razsodšču. Ognjegasei, ki so tudi organizirani, so kolektivno rezignirali, ker niso dobili povišanja plače, toda župan jih je enostavno odsolvil, češ da so stavkarji. Mesto je zdaj brez požarne brambe in delavci upajo, da bo župan odpoklican.

INDUSTRIJALNI POLOŽAJ V ANGLIJI JE SLAB

Stavka rudarjev vist na niti; pomanjkanje kuriva, draginja in velika brezposelnost.

POLOM PRIHAJA.

London, 20. sept. — Pogajanja med vlado in zastopniki rudarjev so zopet na mrtvi točki. Horne, minister za trgovino in delo, je informiral rudarje na zadnjem sestanku, da vlada ne more dovoliti povišanja meze rudarjem, razun če rudarji zamajajo vladi, da povečajo produkcijo premoga. Izvrševalni odbor Zveze rudarjev se naravno ne bo oziral na take predloge, in če vlada ne odneha ta teden, je stavka prihodnji teden gotova reč.

Industrijalni položaj v Angliji je v splošnem slab. Mnogi ekonomski prerokujejo, da bo prihodnja zima ena najhujših izza vojne. Kuriva pomanjkuje že danes, višek pomanjkanja pa pride po Novem letu, zlasti če pride do stavke rudarjev ta mesec. Cene živlom rastejo neprestano in brezposelnost med delavci je velika.

Veliko število tovarn počiva. Tovarne za izdelovanje motornih strojev zapirajo vrata. Gospodarji tekstilnih tvornic se pripravljajo, da omeje obratovanje, kar pomeni, da bo na tisoče delavcev izgubilo delo; samo v Blackburnu je prenehalo delo v petdesetih tovarnah v zadnjih treh mesecih. V prisrniških ni več opaziti one živahnosti kot je bila navada.

Draginja je neznoza. Navija cen je povzročilo, da stalno pada število odjemalcev. To je najbolj opaziti v stavbinski industriji. Gradbeni material je tako drag, da se stavbenikom na izplačilo graditi novih hiš in drugih poslopij valed česar je stanovanjska kriza vedno večja. Stavbinski delavci so radi tega obojeni na neprostovoljne počitnice; to velja tudi o kovinarjih.

Druga stvar je, da angleški velekupčevalci ne morejo prodati blaga za gotov denar. Trgov v Evropi je dovolj, posebno v novih državah, ampak nove države so brez denarja, njih valuta je za nič in kar imajo koncesij, je že vse zastavljeno. Kljub temu pa industrijalni magnati nadaljujejo politiko ptiča noja in optimistično tolažijo sebe in druge, da Anglija "izide iz viharja brez večjega revolucionarnega izbruha in s končno industrijalno zmago."

Na drugi strani pa opozarjajo drugi, da je optimizem nevaren. George Lansbury piše v listu "The Nation", da Anglija dirja naravnost v katastrofo in da se politični voditelji igrajo s pekleniskimi vratmi. On svetuje vladi, da naj pripravi sto milijonov sterlingov za odprtje, agrikulturnih in mineralnih sredstev, reokupira tovarne in delavnice, ki jih je obratovala med vojno, sklene mir z Rusijo in Evropo vobče in uredi narodno produkcijo, tako da se proučira največ železniških tračnic, strojev in lokomotiv, ki se zamenjajo za les, platno, usnje in žito, katerega ima Rusija dovolj za izvoz. Razume se, da stupidna angleška vlada, ki je pod kontrolno industrijalnih avtokratov, ne bo poslušala tega modrega nasveta.

ZAVEZNIKI DOLGUJEJO AMERIKI 12 MILJARD.

KLJUB TEMU PA ZAHTEVAJO PONOVO POSOJILO.

Plačevanje obresti prične šele v letu 1922.

Washington, D. C. — Zavezniki bodo dolgovali Združenim državam okoli dvanajst milijard dolarjev v letu 1922, ko bodo pričeli plačevati obresti.

Zdaj se vrše pogajanja z Veliko Britanijo, Francijo in drugimi zavezniki, da se da dolgovom druga podlaga zaradi roka za plačevanje obresti.

Združene države so posodile zaveznikom denar v vojni s centralnimi silami takole:

Dolžnik	Posojilo	Vrjemo
Velika Britanija	\$4.277.000.000	\$94.104.007
Francija	2.987.477.000	12.147.000
Italija	1.631.325.000	10.000
Belgija	338.745.000	10.000
Rusija	187.729.700	10.000
Cehoslovakija	60.824.041	10.000
Srbija	26.780.485	600.000
Rumunski	26.000.000	1.794.180
Kuba	10.000.000	500.000
Grška	10.000.000	10.000
Libertija	20.000	10.000

Po odbitku vrnjenega posojila znaša aktualni dolg še \$9.445.401.528. Kuba plačuje svoje obresti redno. Drugi dolžniki so plačali obresti do spomladi 1919. Takrat so prenehali plačevati zaradi neurejene valute in zdaj se pogajajo zaradi plačevanja obresti z zakladniškim departmentom.

Obresti od aprila 1919 do maja znašajo \$463.215.613. Razdele se pa takole:

Velika Britanija	Plačano	
\$211.028.000	\$1.000.000	
Francija	126.904.372	1.010.441
Italija	75.000.000	10.000
Belgija	16.000.000	10.000
Rusija	8.000.000	10.000
Cehoslovakija	2.510.000	10.000
Srbija	1.000.000	10.000
Rumunski	1.000.000	10.000
Kuba	500.000	251.240
Grška	100.000	10.000
Libertija	000	10.000

Do petnajstega maja 1919 je bila obrestna mera za posojila različna, kasneje je pa bil izvršen aranžma, da vsi dolžniki plačujejo po pet od sto. Obresti za dve tretjini se plačujejo vsakih šest mesecev in sicer 15. maja in 15. novembra, za eno tretjino pa 15. aprila in 15. oktobra.

LJUBEZENSKA NOROST.

Chicago, Ill. — Policija zdaj išče neko "neznano" žensko, ki je bila priča, ko je Max Cohen, bivši mornariški letalec, zadavil David Slavina, svojega tekmeča, ki se je pogajal za ljubezen gđ. Gene Lawrence.

Cohen pripoveduje o boju, ki se je odigral med zaljubljenima noroema, takole: "Vzel sem psa gđ. Lawrence na sprehod. Videl sem prihajati Slavina, pa sem šel v hišo. On je prišel tudi. Zahteval je, da se spusti v hišo, razbijal je in kričal. Ko je gđ. Lawrence odprla vrata, je planil name. Brnil sem se po svojih najboljših močeh. Končno so moje roke našle njegov vrat. Spominjam se samo, da sem se boril za svoje življenje. Naenkrat sem zagledal Leoba in spustil sem Slavina za vrat. Toda on ni gnil, bil je mrtev."

Slavinov brat je seveda drugače mnenja. On meni, da je treba daviti človeka devet minut, preden je mrtev in da človek postane brez moči, preden izdihne. Po njegovem mnenju je Cohen zadavil Slavina, ker je ljubil ravno tisto ženo, kot on.

ŠESTI SOCIALIST PORAZEN PRI IZREDNIH VOLITVAH V NEW YORKU Z MAJHNO VEČINO.

New York, N. Y. — Nat Rubin, socialistični kandidat za državnega legislatorja, ki je kandidiral v Brooklynu pri izrednih volitvah zadnji četrtek, je bil poražen z majhno večino, katero je dobil kandidat republikansko-demokratske frakcije. Ostalih pet socialistov, ki so bil izobčeni iz legislaturne zbornice, je — kot je že znano — izvoljenih.

"KDO DAJE HRANO KORŠEMU ŽUPANU?" SE VPRAŠUJEJO V LONDONU.

London, 20. sept. — "Sunday Times" piše: "Ves London se vprašuje, kdo nasčuje korškega župana MacSwineya. Kdo? Najmanjšega dvoma ni, da vlada mu ne daje nobene jedi in nameščenosti v ječi tudi ne. Zdi se, da njegovi prijatelji, duhovniki in sodniki, ki ga obiskujejo v zapornu, mu donesajo toliko hrane, da ga drže pri življenju."

GRKI SO SPOZNALI, DA JIH ANGLIJA VLEČE.

Grški imperialisti zahtevajo Carigrad, toda Britje ga ne dajo.

OFENZIVA V MALI AZIJI JE PRAŠKO.

Carigrad, 19. sept. — Oficijelna Grčija se čuti zelo užaljeno. Grki vidijo, da jih je Velika Britanija potegnila, ko jim je naložila pred nekaj meseci, da morajo streti gibanje turških nacionalistov v Anadoliji. Grške čete so z velikimi napori in žrtvami osvojile nekaj teritorij, kar jim pa ni prineslo nobenih koristi. Grška ofenziva je suspendirana že več tednov zaradi spora z Anglijo, ki še ni končan.

Grški komisar Canilopulos v Carigradu je danes izjavil, da je Grška poslala zaveznikom noto, v kateri zahteva, da morajo Angličji izpustiti Carigrad in ga prepustiti Grkom; dalje zahtevajo Grki, da postane Pont na severozapadnem obrežju Anatolije svobodno mesto z grško upravo in da zavezniki pomagajo pri nadaljnjih operacijah proti turškim nacionalistom.

Zavezniki še niso odgovorili na to noto, toda v angleških krogih pravijo odprto, da bo ententa odklonila vse zahteve Grkov.

Canilopulos je dejal, da je bila vsa kampanja v Mali Aziji zastoj, ako zavezniki čete ne okupirajo bagdadske železnice, toda Angličji, namesto da bi pomagali Grkom, kakor so objubil na konferenci v Boulogni, so premestili svoje čete iz Male Azije v Carigrad. Indijske čete so obdržali v Carigradu, angleške so pa poslali v Mezopotamijo nad rebelne Arabce. Grki so torej ostali sami in v Atenah vlada velika nezadovoljnost. Grški voditelji se vprašujejo, zakaj je treba Angliji vojskva v Carigradu, ki ni v nobeni nevarnosti, medtem ko je izpraznila Ismid v Anadoliji, kjer je nevarnost, da ga reokupirajo Kemalovi ustaši. Venizelos je spoznal, da Anglija misli obdržati Carigrad in prekrižati Grkom lepe račune.

Medtem je prišla vest iz Smirne, da so turški nacionalisti napadli Alepo zadnji četrtek in posrečilo se jim je pretrgati železniško vzevo med Alepom in Aleksandroto. Francozi so v teh bojih izgubili sto mož.

PAŠNIKI ODPRETI ZA ŽIVINO-REJEO.

Washington, D. C. — Department za notranje zadeve naznanja, da je bilo v državah Wyoming, Kalifornija in Montana odprtih več kot tri milijone akrov za živinorejce. Živinorejcem se oddaja svet v parcelah po šest sto štirideset ali manj akrov.

Odkar je bil sprejet zakon v letu 1916 za oddajo pašnikov živinorejcem kot domovišča, je bilo več kot \$1.000.000 akrov sveta kvalificiranega za pašnike.

DETE ODLOŽENO V HOTELU.

Chicago, Ill. — V hotelu Depot sta se nastanila mož in žena v starosti okoli štiri in dvajset let. S sabo sta imela dete, staro štiri tedne. Zgodaj jutraj je žena vprašala, kje je prva restavracija, malo kasneje za njo je pa zastopil hotel njen mož. Vrnila sta se nista vpa, ampak v sobi sta pustila dete, ki je bilo oddano v zavod sv. Vincenčija.

BOJ ZA KONTROLO TOVARN V ITALIJI.

Diplomatična bitka v Milanu še ni končana; Giolitti je objubil, da skliče parlament.

DELAVSKO OBRATOVANJE TOVARN SE NADALJUJE.

Rim, 20. sept. — Ministrski predsednik Giolitti je povabil tovarnarje in delavske organizacije, da naj pošljejo zastopnike v Rim, kjer se naj nadaljuje pogajanje glede spornih točk, radi katerih se še ne morejo zedinti. Delavski zastopniki vztrajajo pri svojem programu, čigar glavni princip je kontrola tovarn po delavskih svetih.

Danes se poroča iz Milana, da so se zastopniki v skupni konferenci zedinili glede štirih točk, med katerimi je tudi povišanje meze za štiri lire dnevno.

Giolitti je objubil socialistom, da se parlament odprvi prve dni novembra namesto zadnje dni omenjenega meseca. Socialistom ni to po volji; oni zahtevajo, da se parlament skliče takoj in da se vsakom program Splošne delavske zveze, ki določa novi sistem v industriji.

Milan, Italija, 21. sept. — V delavskih vrstah se je vnel hud boj med sindikalisti in smernimi socialisti radi pogajanja in prihajajočih kompromisov s tovarnarji. Sindikalisti in komunisti so proti vsem kompromisom.

BANDITA STA NAPADLA POLICAJA V CIVILNI OBLEKI.

Chicago, Ill. — John J. Kelly, policaj, se je vračel domov od oblika svojih prijateljev v civilni obleki. Ko je prišel na Hirschovem boulevardu do vegala Keelerjeve ceste, stamu dva bandita s "samokresi v rokah" zasavila pot. Policaj je pograbil bližnjega v tem trenutku je banditov tovarbandita, da mu izvije samokres, riš oddal strel in krogla je zadela policajja v roko. Po tem činu sta ulada bandita bežala, kar so ju nesle noge.

GLADOVNI ŠTRAJK PRIHAJA V MODO.

Muskogon, Mich. — Dr. Otis W. Sedwick, ki je zadavil svojo soprogo in triletno hčerko, se je tudi odločil za gladovni štrajk. Sedwick odklanja vsako hrano in govorenje, od kar so ga našli spati doma. Oblasti so odredile, da se mu siloma da hrano, toda Sedwick se je tako odločno vpri dvema zdravnikoma in trem deputiranih, da niso mogli vanj spraviti hrane z železno sesalko. Mogoče napravijo nadaljne poizkuse, da ga prisilijo živjeti hrano, ker dosedanji poizkusi nimajo uspeha.

ZADAVLJENA NA GOMILI SVOJEGA SINA.

New York, N. Y. — Na sinovem grobu so našli zadavljeno neko mrs. Trembovič. Njena obleka je visela v cunjah z nje in vsa znamenja okoli gomile govore, da se je med njo in morilecem odigral strahovit boj na življenje in smrt. Policija sodi, da je bil na Trembovičevem izvršen roparski napad, ker je bila na glasu, da nosi pri sebi velike vsote denarja.

ČIN BLAZNEŽA.

Halifax, N. S. — Havelocku Veinottu se je hipno omračil um in v blaznosti je ustrelil tri moške, med njimi svojega očeta, in še neko žensko. Prepirali so se zaradi nekega jezca, naenkrat je pa Veinott potegnil samokres in pričel streljati kot obseden.

UČINEK TIHOTAPKEGA ŽGANJA.

Chicago, Ill. — Albert Phillips se je napil tihotapskega žganja. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalu umrl.

HLAPCI KAPITALISTOV BODO ZOPET POSKUHILI IZOBČITI POSLANCE.

New York, N. Y. — Danes se je zopet začela newyorška legislatura. Nekateri demokrati in republikanci so pred smedanjem izjavili, da bodo predlagali, da se pet socialističnih poslancev, ki so bili zadnji teden ponovno izvoljeni, zopet izključi iz zbornice. Z druge strani se pa poroča, da so voditelji republikancev v državi New York izjavili, da se ne bodo več blamirali in da bodo pustili socialistom zasesti njihove sedeže v legislaturi.

JUGOSLOVANSKI GEN. KONZULAT V CHICAGU.

NJEGOVO DELOKROG SE RAZTEŽA NA ENAJST DEJAV.

Generalnim konzulom je imenovan Branko Lazarevič.

Chicago, Ill. — Generalni konzul mr. Branko Lazarevič je obvestil uredništva, da je bil ustanovljen v Chicagu generalni konzulat za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Delokrog generalnega konzulata se razteza na enajst držav in generalnim konzulom je imenovan mr. Branko Lazarevič.

V področje konzulata spadajo sledeče države:

Arkansas, Illinois, Indiana, Iowa, Kentucky, Louisiana, Michigan, Minnesota, Missouri, Tennessee in Wisconsin.

Naslov konzulata je sledeči: Consulate General of the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, 115 S. Dearborn Street, Chicago, Ill.

Stranke, ki imajo posebno opraviti na konzulatu, naj se poslužijo stopnje na desni, kajti konsularna pisarna se nahaja v drugem nadstropju, sobina številka je 223.

Jugoslovanaki konzulat v Chicagu je bil živa potreba, da so zavarujejo interesi jugoslovanskih državljanov in se pomagata razviti industrija in trgovina v stari domovini. Zdaj je konzulata na pisarno v Chicagu odprta in vsem Jugoslovonom, ki prebivajo v zgoraj omenjenih državah, spadajočih v delokrog jugoslovanskega generalnega konzulata v Chicagu, priporočamo, da se vbočote na poslušajo več zakonitih pisavev pri reševanju svojih zadev, ampak se naj obrnejo direktno na jugoslovanski konzulat, ki ima nalogo, da rešuje zadeve, ki spadajo v njegov delokrog. Če bodo Jugoslovani poslušali ta nasvet, si bodo pribrižali na stroških, pa tudi maršaktera britka razočaranja. Ravno tako priporočamo, da si vsakdo izreče iz lista naslov konzulata, da prenehajo vprašanja, kje se nahaja konzulat.

Konzulat je ustanovljen, vsekakor je pa treba izreči željo, da se v konzulatu nastavi kmalu pisarniška moč, ki je zmožna slovenskega jezika. Mi ne priporočamo tega, ker smo mogoče sovinitisti, ampak ker pismen srbohrvatski jezik dela poteškoče navadnim delavcem, in ker želimo, da se korespondenca med strankami in konzulatom ravno gladko in v zadovoljstvo vseh prizadetih faktorjev.

Konzulat zdaj čaka mnogo dela, kajti v teku šest let se je nabralo veliko število nerešenih zadev, pa tudi tekoče zadeve niso majhne po številu.

LETALCA PONEBEČILA SMRTNO.

Washington, D. C. — V Pensacoli, Fla., sta se utrla dva letala, ko je silen vihar prekrucil letalo v zraku.

VREME.

Chicago in okolica: V sredo nestalno. Menjajoči se vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 75, najnižja 63. Sonce izide ob 6:35, zaide ob 6:52.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE POMOŠNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE POMOŠNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Reklamni se ne vrnejo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vsa, kar ima stik s uredniki

"PROSVETA"

2857 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on statement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v obljubljeni št. pr. (September 1-25) poleg založbe izven in znotraj doma, da vam je v tem dnevniku potrebna naročnina. Posvetite se pravilnosti, da se vam ne odsluži list.

PROLETARSKI OTROCI SO UPREŽENI V DELO OD ČETRTEGA LETA NAPREJ.

Duhovniki raznih krščanskih ver nam pripovedujejo o neskončni ljubezni Krista do otrok in s ponosom izjavljajo, da zdaj živimo v dobi krščanske civilizacije. Učenci in socijologi izjavljajo, da živimo v stoletju otroka, da človeška družba skrbi za zdravje otrok, za njih izobrazbo in da jih varuje pred izkoriščanjem.

Vse to mogoče velja za otroke, katerih starši žive v dobrih gospodarskih razmerah, če pa pogledamo v borne kočje siromakov, se pa kmalu prepričamo, da so otroci siromakov celo oropani brezakrbnega otroškega veselja in da morajo že na delo, ko se še ne zavedajo življenja.

Newyorská industrijalna komisija je poslala svojo nadzornico, da preišče razmere v koravdni industriji v White Plainsu, N. Y. Nadzornica je pronašla, da nabirajo otroci v starosti od štirih do trinajst let koravde na niti. Ti otroci delajo po šest in petdeset ur v tednu in zaslužijo po dva dolarja na teden. Otroci seveda delajo doma in ta domača industrija je najbolj razvita na Ferrisovi ulici, kjer prebivajo najbolj siromašni ljudje.

Nadzornica je intervjuvala tudi neko mra. M., ki razdeljuje koravde po bornih stanovanjih siromakov in je pravzaprav organizirala to domačo obrt. Nadzornica je opozorila podjetnico, katere ni sram prejemati dobička od dela, ki ga vrše drobni otroški prstki, da je njeno početje v protislovju z državnimi postavami za varstvo otrok. Zdej je podjetnica vzklopila jeze in je rekla, da je ona pravzaprav dobrotnica teh ljudi, ker daje malenčkom delo, da pomagajo prehraniti siromašno družino, da si otroci lahko kupijo čevljičke in potrebno perilo.

Tako je s proletarskimi otroci. Komaj so shodili in se naučili klicati mamo, že morajo pomagati prehranjevati družino, ker njih očetje ne zaslužijo toliko, da prehranijo družino. In ljudje, ki izkoriščajo te malenčke in zastrupljajo njih življenje, in ki s sadovi, prihajajočimi od tega dela, množe svoje dohodke in premoženje, ponosno izjavljajo, da so dobrotniki siromakov.

In če gremo na bulevarde, se lahko prepričamo, da se vozijo v avtomobilih, ki stanejo po tri in več tisočakov, nališpane dame, pobarvane po licih kot Indijanci, poleg njih pa leži na mehki blazini kužek ali pa mačka, seveda oblečena po modi, ki so jo izumile šivilje, katerih naloga je, da izdelujejo obleke za kužke in mačke blaziranih dam.

Otroci siromakov morajo delati v zatohlih in temnih stanovanjih, v katera nikdar ne poije solčni žarek, kužki in mačke bogatih dam se v razkošno opremljenih avtomobilih vozijo na sprehod po bulevardih.

In to imenujejo nekateri ljudje s ponosom krščansko civilizacijo, drugi pa stoletje otroka!

Kadar nastanejo take razmere v človeški družbi in se poleg še najdejo ljudje, ki jih zagovarjajo kot najvišji razvoj civilizacije, tedaj so znamenja na steni vidna, da je človeška družba bolna, da so v nji pogaženi nazori zdrave človeške morale in da ljudje molijo zlatega malika — denar.

Taka človeška družba pa ne stoji na zdravih temeljih, ampak nosi v sebi razpad. Drobi se polagoma, dokler njeni stebri, na katerih sloni, nekega dne popolnoma ne odpovedo. Kajti kar je gnilega, gnije naprej, če se pravočasno ne izreže, tako da telo zopet postane kdepko in zdravo.

Kdo lahko postane bankir? — Vaak tega, ako mu ljudje nosijo denar hranit, da ga drugim posojuje na obresti.

Ce bankirju ne nosijo drugi ljudje denarja, da ga hrani in zopet dalje posojuje, ne more imeti uspeha, pa magari če je najbolj bištra glava v mestu. Voziti samokolnice po blatu, če je težko naložena, zahteva več pameti in znanja, kot pa bankirstvo.

Kedaj gre milijonarju trda za dokaze? — Kedar ga kdo vpraša, katero delo opravlja v korist človeške družbe.

Ameriške vesti.

IZ BOLŠE DružBE

Chicago, Ill. — Mamice iz takozvane boljše družbe v Oak Parku so obdržale svoj čajni večer, katerega so se udeležile tudi njih nališpane hčerke in povabljeni gosti. Med gosti je bil predstavljen G. T. Aldrich, lajt-nant-komandant v ameriški mornarici. Mamice so prikimalo, hčerke so se prijazno nasmehnile, kajti mornariški častnik je bil lep in raven kakor sveča.

Tistega večera je pa 18-letna Lillian Dombrow zapisala v svoj dnevnik:

"To je najrečnejši dan mojega življenja. Lajt-nant-komandant se je hladno obnašal napram drugim puncam, ko je srečal mene. To so bile ljubosumne! Mislim, da me ljubi. O. o. dnevnik!"

Dolgo časa ni mislila in se čudila, kajti njen junak se je pri-glasil že prihodnji večer. Teden kasneje dne 28. avgusta je bila še poroka. Takoj po poroki se je pred nevestinim domom ustavila limozina in iz nje je stopil livri-ran sofer, mornariški častnik je se dejal svoji nevesti: "To je moj avtomobil." in obrnil se je proti livriranemu soferju: "Wetzel, poženi k Marigoldovim vrto-vom."

Na potu je pripovedoval svoji nevesti, da je neki njegov prijatelj naročil ženitovanjako pojedino, kajti on se ne ukvarja nikdar z detajli, ampak prepuča take stvari svojim prijateljem.

Nekaj dni kasneje, napočil je namreč 31. avgust, je mornariški častnik povedal svoji nevesti, da Japonci delajo sitnosti in da ga je mornariški department odre-dil, da se poda taksam na pacifično obal, da tam prevzame poveljni-ki vo ladje. Nevesta je bila vesela, kajti ponosna je bila na svojega junaka, ki bo sitnim Japoncem tako uro navil, da bodo pomlili njeni kajti njen junak ji je zau-spl, da mu je mornariški tajnik pisal, da potrebuje človeka z iz-lesno pestjo, ki obračuni z Japonci.

Junak je odpotoval in mlada nevesta je željno pričakovala, ko-daj pridejo prve vesti, da se je njen ljubljenc obdal z nesmrtno bojno slavo na morju. Ali mesto teh vesti so prišla druge. Franco-American Auto Livery kompanija je naznanila, da je ček za šest sto dolarjev ponarejen, s katerim je Aldrich plačal vožnje. Ženit-vanjaka pojedina je bila plačana tudi s ponarejenim čekom. S po-narejenimi čeki je plačeval Ald-rieh v drugih hotelih, tako da je vsa svota ponarejenih čekov na-rasla na štiri tisoč dolarjev.

Prisela so polavedovanja pri mornariškem departmentu. Tu-kaj so izvedeli, da je Aldrich v voj-nam času služboval kot prap-voščak v mornarici, da je pa že slavsaj odpušen.

Zedaje pismo je Aldrich poslal svoji nevesti iz Seattle, Wash., v katerem ji je pisal: "Nočem Te videti nikdar več. Razveljavil po-reko."

"Kar je zvezanega na zemlji, tega Bog ne razveže v nebesih," pravijo pobojniki. Seveda, ta-krat ko so kovali take pregovore, ne niso poznali pare, elektrike, žele-znice, avtomobilov, pa tudi letala so jim bila neznaná reč.

AMUNDSENOVA LADJA V NE-VARNOSTI.

Seattle, Wash. — Ladja Roald Amundsen je sapičena v ledu dvajset milj proč od Serdzevega rta in se nahaja v veliki nevarno-sti, da jo zjane led. Polotaj je tak, da bo mogoče Amundsen pri-šeljen opustiti svoje potovanje na Severni tečaj.

ŠKO NI PRIPRAVNA ZA VAR-NOSTNO ŠERAMBO.

Sanualto, Cal. — Poštar F. H. Schoemaker nima blagajne in je-kla v svojem poštnem uradu. Zaradi tega je vsaki večer jemal do-mov poštno znamke in jih hranil v peči. Neko jutro je pa kuharica preje vstala kot poštar in poštar-ja je stal zajuterk šest sto dolar-jev.

ŠUPAN TOBI V IMENU MESTA DVA DNEVNICA.

Chicago, Ill. — Župan Thomp-son je dal naloge namestniku kor-poracijskega pravdnika C. Cleve-landu, da vloži tožbo za mesto Chicago proti dnevnikom "Chi-ego Tribune" in "Chicago Daily

News" za dvajset milijonov dolar-jev odškodnine, ker sta lista poro-čala, da je mesto bankrotno. Vsa list je tožen za deset milijonov do-larjev odškodnine.

ZDRAVNIK POD KLJUČEM ZARADI DVOJNEGA UMORA.

Muskegon, Mich. — Dr. Otis W. Segwicka iz White Halla so privedli sem, ker je zadavil svojo soprogo in svojo triletno hčerko. Nekateri menijo, da je dejanje izvršil v začasni umobolnosti. Njegova soproga in otrok sta le-žala na dvorišču. Žena je bila ob-lečena, hčerka je bila v spalni obliki. Vsa znamenja govore, da se je pred tragedijo odigral hud boj v hiši.

UMOR ZARADI \$75.

Chicago, Ill. — V reki Alleghe-ny so našli mrtvega krojača Ig-natius Eliasa. Njegovo telo je bi-lo preluknjano od krogel. Polici-ja sodi, da je morilec napadel krojača odzadaj, ko se je vračal iz svoje delavnice v soboto o pol-noči domov. Po izvršenem umoru mu je vzel pet in sedemdeset do-larjev, ki jih je imel krojač pri sebi, nakar je mrtvo truplo vrzel v reko.

PRAŠIČJI NESTVOR OSTANE PRI ŽIVLJENJU.

Columbus, Ind. — Na farmi Sa-muel C. Grahama je avinja vrgla prašička, ki ima dvoje telesa, eno glavo, tri repe, tri ušesa in osem nog. Eno uho se nahaja vrhu gla-va. Prašiček se dobro počuti in živinozdravniki izjavljajo, da o-stane pri življenju.

DEPUTIJ USTRELL HRVATA.

Baraboo, Wis. — Davčni urad-nik je ustrelil Joe Nedomoviča, ker je Nedomovič s sekiro razbil dve čutari tihotapskega žganja in se je po izjavi urednika s sekiro obrnil proti njemu.

SOCIALISTIČNI KANDIDATJE V DRŽAVI ILLINOIS.

Pri primarnih volitvah dne 15. septembra so bili nominirani sle-deči kandidatje socialistične stranke v državi Illinois:

- Gustave T. Fraenkel za zvez-nega senatorja.
- Andrew Laflin za governorja.
- George Koop za podgovernor-ja.
- Clarence M. Owen za državne-ga tajnika.
- Ansel M. Brooks za državnega avditorja.
- Charles E. Peebles za državne-ga blagajnika.
- Leopold Saltiel za državnega pravdnika.
- William Bryan za klerka vr-hovnega sodišča.
- Frank H. Mall za kongresnika v aplošnem.
- John Hubert za kongresnika v splošnem.

Kandidatje za kongres:

1. Willis E. Davis,
2. Bernard Berlyn,
3. Kellam Foster,
4. Charles Beranek,
5. William Neumann,
6. William F. Kruse,
7. Samuel Holland,
8. Henry C. Stoekbridge,
9. Ever Anderson,
10. Charles Loreh,
11. Frank L. Raymond,
12. Charles F. Johnson,
13. George W. Wright,
14. Fred O. Hartline,
15. Carl W. Nass,
16. Ray Vollmer,
17. John R. Heffner,
21. Fred W. Wenschhoff,
22. Joseph H. Malsch,
23. Fred A. Cawley,
25. Daniel Weldy.

Kandidatje za okraj Cook.

- Wm. A. Cunea za državnega pravdnika.
- Robert H. Howe za rekorderja.
- Albert C. Kalk za klerka pri o-krožnem sodišču.
- Henry E. Wickwire za klerka pri vrhovnem sodišču.
- Aaren I. Dubin za koronerja.
- Jos. Hortick za asesorja.
- John McGill za asesorja.
- Frank Kimber za preglednika.
- Andrew M. Kell za okrajnega geometra.
- Kandidatje za municipalne sodnike: Daniel Uretz, Kasimir Gugiš, Louis R. Holmes in Chris-tian Meier.

Inozemstvo.

izjava korakega župana. London, 20. sept. — "Daily Mail" poroča, da je korški župan MacSwiney poslal iz svoje celice v Brixtonski ječi sledečo izjavo na free:

"Jutri preteče štirideset dni odkar nisem okusil jedi in čepav lešim tukaj brez moči, je moj duh jaseu in čist kot prej. Smatram, da moja duševna moč izvira iz svetega obhajila, ki ga prejemam dnevno in katero krepi moje telo in poleg tega mi pomagajo maše in molitve po vsem svetu.

Vernjem, da je Bog posegel vmes in do danes preprečil trage-dijo iz svojih božjih razlogov. Ne-verjetno je, da bi angleško ljud-stvo dovolilo, da se ta umor iz-vrši do konca. Bog je dal ljudem priložnost, da se premislijo. Ali če ljudstvo hoče, da se umor iz-vrši, na katerega smo bili priprav-ljeni od začetka, tedaj smo tudi pripravljeni na smrt."

Nemiri na Irskem.

Dublin, Iraka, 20. sept. — V Galwayu je bila vržena bomba v pisarno sinfajnovskega sollicitor-ja, toda začet ni bil nihče.

Trije oboroženi sinfajnovci so večerj napadli vojaškega stla na cestni in mu vzeli motorekkel ter torbo z listinami.

Iz Corka javljajo, da vsi glad-ovni stavkarji v ondnotni ječi še žive, čeprav stradajo že 41 dni.

Angleži istopili iz plebiscitne komisije v Šleziji.

Paris, 20. sept. — Izstop angle-ških komisarjev iz zavezniške ple-biscitne komisije v gornji Šleziji je povzročil v Parizu veliko senza-cijo. Poslanski svet je sklenil za-slišati generala Deronda, načelnika francoskih komisarjev v gornji Šleziji, katerega so Angleži obto-žili da je podpiral teror Poljakov proti nemškemu prebivalstvu. Ta afera morda še bolj poostri diplo-matično razmerje med Anglijo in Francijo.

Šest Madžarov aretiranih v Genovi.

Genova, Italija, 20. sept. — Po-licija je tukaj aretirala šest ogr-ških komunistov, o katerih sumi, da so v zvezi z eksplozivno bombe na tukajšnji borzi. Priskavana ni pokazala, da bi bili v kakšni zvezi z bombo.

Nemški finančni minister odstopil.

London, 20. sept. — Iz Berlina poročajo, da je finančni minister dr. Wirth demisioniral radi zahte-vo poštinih in železniških uradni-kov za višje plače.

Jugoslavija ne pripozna d'Annun-zijeve republike.

Belgrad, 18. sept. — Anton Trumbić jugoslovanski zunanji minister, je večerj izjavil v nar-odnem predstavništvu, da Jugos-lavija ne bo pripoznala d'Annun-zijeve neodvisne republike na Reki in da je že obvestila druge vlade, da smatra d'Annunzijevo proklamacijo za neveljavno. Da-lje je rekel Trumbić, da vlada želi mir z Italijo in upa, da se vsa sporna vprašanja rešijo mirnim potom.

Uradne vesti iz Belgrada.

Belgrad, 14. sept. — (Po inform. biroju SHS v Washingtonu). — Narodno predstavništvo je po tridnevni debati odobrilo mirovno pogodbo z Bolgarsko. Pogodba je bila ratificirana s 136 glasovi proti 10.

Iz Carigrada javljajo, da Sahib Zeki, ki je dospel tja iz Skopija, rekrutira v Carigradu stanujoče Albance in jih pošilja kot prostovo-ljce v Albanijo. Na nekem ita-lijskem parniku se je odpeljalo 120 albanskih rekrutov.

Poročila iz Podgorice se glase, da Albanci zbirajo sveže čete na severni meji v smeri proti Ska-dru, kjer se nahajajo srbske čete. Iz Splita poročajo, da je parnik "Croatia" odplul 1. avg. z Reke v Albanijo z orožjem in municijo. Druga vest iz Podgorice pravi, da je koncem avgusta dospel v luko Sv. Ivana Mednanskega tovor municije, ki je bil prepeljan v notranjost Albanije na petih to-vornih avtomobilih. Italijski ima-jo svojo generala v Skadru in štiri kompanije pešcev s strojni-cami. Majhne italijanske garnizi-je se nahajajo tudi v Valoni in Draču.

Enajsta redna konven-cija J. S. K. J.

NADALJEVANJE RAZPRAVE O PRAVILIH.

Dopoldanska seja 18. septembra. Ko je bil zapisnik sprejet z ma-limi popravki, je zbornica nada-ljevala z razpravo o pravilih. Glede visokosti bančnih vlog je bilo sprejeto, da iste ne smeje presegati \$75.000. Glede kupovanja bondov je bila dolga debata in med debato je omenil konvenčni podpredsednik da je gl. nadzornik neke jedne dobil od tvrdke, pri kateri so kupljeni bondi, ček za \$50.000 komišen.

Delegat Matija Pogorelec je omenil, da mu je v pogovoru ome-nil neki gl. gl. odbornik neke slo-venske podp. organizacije, ko je dobil komišen in istega izročil or-ganizaciji, da je prišel v nemilos-pri drugih gl. odbornikih.

Precej dolga debata se je vnela tudi glede namestnika gl. nadzor-nika. Nekki delegat vpraša gl. taj-nika, ako bi bilo dovoljeno po za-konu dati namestniku gl. nadzor-nika polno moč, t. j. tudi voliti pravice na sejah gl. odbora in nadzornega odb., nakar pojasni gl. tajnik, da je zelo domljivo, ali bi bilo postavno ali ne in da je naj-bolje, da se mu ne poveri polna moč.

Sklenjeno je tudi bilo, da vrhovni zdravnik ne more biti o-benem društvenim zdravnik.

Zbornica je sklenila, da gl. obor nastavlja v sporazumu s društvo organizatorje za pridobivanje novih članov in da vsa organizator dobi za vsakega no-vega člana, ki ga pridobi za jed-noto, dva dolarja nagrade. Ako pa organizator pridobi več kot 50 članov, tedaj dobi pa še po 50 od vsakega člana poleg redne na-grade.

Pri tem omeni gl. blagajnik Brozich, da bi bilo zelo umesta nastaviti stalne organizatorje, slučaji da ne pride do združitve.

Sklenjeno je tudi bilo, da v na-selbini, kjer je že eno društvo in ki še ne šteje 50 članov, se ne me-re ustanoviti še eno društvo. Iz-vedeno je le žensko dr., ki se lahk-ustanovi, ako še ni ženskega društva v dotični naselbini.

Društvena poslovilnica (charter) se mora glasiti na tri društveni-uradnike, izmed katerih mora biti vsaj eden ameriški državljan. V slučaju, da noben društveni uradnik ni državljan, pa se mora glasiti na kakega drugega član društva.

Zaključek dopoldanske seje.

Z citrom na odstavek v poroč-lu s konvencije JSKJ z dne 20. septembra t. l. št. 220, ki se gla-si: Omenjeno naj bo pri tem to-da je imela JSKJ koncem julija meseca t. l. vloženega denarja na banki v Ely \$123,420.78, primarno slednji seznam bančnih vlog JSKJ:

First State Bank of Ely, open Acct. 2%—16,138.54. First State Bank of Minn., Savings Acct. 3%—\$13,201.84. Con'l & Com'l Sav-ing Bank, Chicago, Ill., 3%—\$12,129.15. Allegheny Valley Bank, Pittsburgh, Pa., 3½%—\$10,961.02. North Side Bank, Rock Springs, Wyo., 3%—\$0,150.00. Calumet State Bank, Ce-lumet, Mich., 3%—\$10,150.00. Miners State Bank, Chisholm, Minn., 3%—10,150.00. National Bank of Commerce, Lorain, Ohio, 3½%—10,163.33. Lake Shore Banking & Trust Co., Cleveland, Ohio, 4%—\$10,215.89. Peoples State Bank of Eveleth, Minn., 3%—\$10,000.00. Peoples State Bank, Duluth, Minn., 3%—\$10,000.00. First National Bank, Ely, Minn., 3%—\$10,000.00.

In denar mladinskega oddelka \$11,820.72 je tudi naložen na First State Bank of Ely, Minn. — Tol-ko v popravek, da se ne bo godi-la komu krivica.

V istem poročilu naj se čita Kumiše mesto Tomšič.

NASILNI AVTOBANDITJE.

Chicago, Ill. — Trije oboroženi avtobanditje so ustavili Jacob Schaefferja, ko se je peljal v svo-jem avtomobilu po Jacksonovem bulevardu. Vzeli so mu avtomobil in ga neugmiljeno pretepli. Eno uro kasneje so zadeli banditje s ukradenim avtomobilom v avto-mobil Edwin Kuhlmana iz Forest Parka in razbili njegov avtomobil. Kuhlman je zadobil prav te-žke poškodbe, banditje so pa nili.

DOPISI.

Lorain, O. — Delavske razmere v tujaknji naselbinah so iste, kot po drugih naselbinah. Delamo si...

V zadnjem času so poročila o stavkah na dnevnem redu in zelo interesantno bi bilo, ko bi kak list poročal, koliko je stavk samo en dan...

Ko bi delavci porabili polovico svoje energije, katero porabijo za stavke, ki ne dovedejo do cilja in o čemur je bilo vedeti že vnaprej...

Isto kot z demokrati je tudi z republikanci, največjimi reakcionarji in nasprotniki delavstva, akoravno se danes oznanjujejo za prijatelje delavstva...

Delavstvo ima eno stranko, za katero naj glasuje v novembru in enega kandidata za predsednika, in to je tisti mož, ki se s...

Namen tujaknjega slov. političnega kluba pa je, da poduči delavce, na kak način je najlažje in brez vseh žrtv izboljšati splošni položaj delavstva...

Pri prihodnjih jesenskih volitvah bodo volile tudi ženske in ker se jim političari starih strank že dobrikuje, če da so oni pri...

Naznanjam vsem rojakom v tej naselbini in bližnji okolici, da se vsi v nedeljo 26. septembra t. l. ob sedmi uri zvečer velik javen shod, katerega bo sklical tujaknj...

Dajmo vpoštevat samo to: Samo upati na boljše čase je mlajenje prazne slame. Ne bodimo malomarni, ampak pojdemo na delo, kajti brez dela ni nič. Saj pravijo, da se brez muje je čevljev ne obuje.

Delavci, mi imamo zelo uspešno orožje in to je glasovnica. Pokažimo našim nasprotnikom, da znamo uspešno rabiti to orožje. — F. A. Vidar.

Ely, Minn. — Vaši prijatelji smo, da vaši, pa če verjamete ali ne, vi de delavci. Mi kandidiramo za predsedniško mesto edino iz tega vzroka, ker hočemo vam delavcem izboljšati vaše neznozne razmere...

Da je dobro znano Coxu in Hardingu, v kakih razmerah živi ljudstvo oziroma delavstvo, ni nobenega dvoma. Toda ali je njima v resnici kaj na tem, da se izboljša položaj delavcev?

Isto kot z demokrati je tudi z republikanci, največjimi reakcionarji in nasprotniki delavstva, akoravno se danes oznanjujejo za prijatelje delavstva...

Namen tujaknjega slov. političnega kluba pa je, da poduči delavce, na kak način je najlažje in brez vseh žrtv izboljšati splošni položaj delavstva...

Pri prihodnjih jesenskih volitvah bodo volile tudi ženske in ker se jim političari starih strank že dobrikuje, če da so oni pri...

Naznanjam vsem rojakom v tej naselbini in bližnji okolici, da se vsi v nedeljo 26. septembra t. l. ob sedmi uri zvečer velik javen shod, katerega bo sklical tujaknj...

Dajmo vpoštevat samo to: Samo upati na boljše čase je mlajenje prazne slame. Ne bodimo malomarni, ampak pojdemo na delo, kajti brez dela ni nič. Saj pravijo, da se brez muje je čevljev ne obuje.

Delavci, mi imamo zelo uspešno orožje in to je glasovnica. Pokažimo našim nasprotnikom, da znamo uspešno rabiti to orožje. — F. A. Vidar.

Novice iz Jugoslavije.

Kras brez vode. Star sem že, pa vendar kaj takega nisem še dočkal kakor sedaj pod to nesrečno vlado. — Kras je ostal skoraj brez vode!

Isto se je zgodilo v Opatjem selu, kjer sta zgoreli dve baraki z vso imovino ubogih beguncev, povrnivih se šele pred kratkim na svoj dom.

Kdo plača vso to škodo? Ali ni dolžna država, ki nas prav po silo hoče imeti, da poravnava vso škodo!

Po Krasu se širi tifus. Zlasti Konstanjevica, Mavhinje i. t. d., kjer je pomankanje vode, občuti to kugo.

Res, blagor nam, da poznamo srečno upravo nove države, toda ne srečnejši bi bili, če bi bila ta uprava malec drugačnejša!

Velike tovarne za poljedelce stroje snujejo v Ptuj. Cene strojev bodo nižje kot ameriškanskim.

Največja tobačna tovarna naše države se zgradi v najkrajši dobi v Skoplju.

Amerika ogroža naše cene. Amerika je ponudila Nimecem in Italijanom žito za nižjo ceno, kakor je pri nas.

Kdo je lahko orel? Pekmurski župnik Klekl piše v Novinah: "Orlovoč drištvo vzame med sebe samo tiste, ki verjejo v Boga."

V Metliki in okolici so imeli dne 4. avg. strahovit vihar z nalivi in točo. Vsi pridelki so uničeni, kolozeli razbiti in mnogo poloplji razkritih.

Razne vesti.

Poljaki in Rusi se ne morejo zediniti za premirje.

Riga, Ltonija, 20. sept. — Konferenca med Dmóvskim in Joffeem, načelnikoma poljske in ruske mirovne delegacije, ki je trajala včeraj dve uri, je končala brez uspeha.

Ruski delegatje čakajo v Rigi že štiri dni na Poljake. Vsa znamenja kažejo, da mislijo Poljaki zavlačevati konferenco v upanju, da medtem njihove čete dosežejo zaželjeno črto na vzhodu.

Monarhistična protirevolucija ugroša Bavarsko?

Berlin, 20. sept. — "Vorwarts" opozarja vlado na sumljivo gibanje na Bavarskem, ki se morda razvije v monarhistično kontrarevolucijo koncem tega meseca.

Millerand, predsedniški kandidat.

Paris, 20. sept. — Millerand čaka na zadnjo minuto predno sprejme kandidaturu za predsednika republike. Volitve se vrše v parlamentu v. sredo in če poslanci in senatorji pokažejo razpoloženje zanj v zadnjem momentu, tedaj Millerand naznani svojo kandidaturu.

Mir podpisan med Rusijo in Finko.

Stockholm, 20. sept. — Iz Helsingfors javljajo, da je bil danes podpisan mir med Finko in sovjetsko Rusijo v Dorpatu.

Ameriška torpedovka v dalmatinski tuki.

Benetke, 20. sept. — Ameriška torpedovka št. 228 je odplula iz Benetk v Split na obrežju Dalmacije.

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. Izvrševalni odbor. UPRAVNI ODESK. Poročni ODESK. Bolniški ODESK. Nadzorni odbor. Tiskovni odbor. Zdržitveni odbor.

EMIL KISS BANKIR. 123 Second Ave. New York, N. Y. Prodajam parobrodne listke in domovine v vsa kraja v Ameriko.

DENAR V JUGOSLAVIJO. Parobrodne listke. POTNE LISTE. NOTARSKÉ POSLE. HRANILNE ULOGE. HENETH STATE BANK 25 EAST 22nd STREET NEW YORK, N. Y.

Slovensko - Hrvatski bančni zavod. ZA ZAGREB — 696.90. HENRY C. ZARO, BANKIR 28 COOPER SQUARE, NEW YORK CITY.

Vabilo na plesno veselico katero priredi Društvo "Friderik Engels" šte. 343, S. N. P. J. v Hendersonville, Pa., dne 25. septembra zvečer v dvorani "Community Hall".

Ste li bolni? Naši zdravniki, kateri so specialisti v raznih boleznih, vam bodo pomagali v kratkem. PRIDEŠ K NAM IN SE PREPRAČAJTE. MI IMAMO 35 LET SKUŠNJE V ZDRAVLJENJU kroničnih bolezni, krvi, živcev in prebavnih organov, oslabelosti, glavobol, revmatizem, obisti, jeter in drugih bolezni. Pogovor in nasveti prosto. EUROPEAN MEDICAL OFFICE. 311 Smithfield Street, PITTSBURGH, PA.

"CUNARD LINE" PARNIK "PANNONIA" odpluje dne 30. oktobra V DUBROVNIK IN TRST. Cena tretjem razredu je . . . \$125.00 Oglasite se pri bližnjem Cunard agentu.

Charles-Louis Philippe:
Obljuba molka.

(Preložil Damjan.)

Gospa Felicija je živela s svojim bratom Teofilom. Imela sta trafiko. Teofilu ni bilo nekaj časa dobro. Po noči je slabo spal in cele dni se je potil. Upadel je bil tako, da se ni upal niti stehitati pri peku Dumontu. Zdravnik ni njegove bolezni sploh razumel in priporočal mu je gibanje. To je bila misel! Kedar hodite ali delate, se potite in se snižate še bolj.

Gospa Felicija se je konečno odločila. Ker so zdravniki oeli, je hotela narediti kakor drugi: poiskati starega Durantova, čarodejnika, kateri je že toliko ljudi v kraju ozdravil.

Stari Duranton je stanoval tri milje od nas, popolnoma v poljih, v pristavi, katero je oskrboval sam. Bil je tako lakomen da ni imel niti slutnje o pravi ceni denarja. Zahteval je od ljudi, kateri so prišli k njemu po svet, dva, tri, pet, največ deset sous, ker si je domišljeval, da so to velike svote. Zunanosti je bil čudne. Njegova glava se je zdela težka, kakor bi ne bilo v njegovih možganih zraka. Nikoli je ni vzdigaval. Pravi so, da zato, ker je nosil v nji boleznih vseh, katere je ozdravil.

Stari Duranton je razumel v trenutku Teofilovo bolezen in našel sredstvo proti ni. Napisal je na kosček papirka molitev. To molitev je bilo treba zapreti v skapulir. Teden naj bi ga bil nosil Teofil na prsih; teden na hrbtu; nadaljni teden pod desno pazduho in zadnji teden pod levo. Dvaintrideseti dan bi morala upadlosti z njega izginiti kakor srec kakor dih. Uvidel nekaj izhajati kakor paro.

Gospa Felicija je zložila kosček papirja v denarnico. Stari Duranton je izpopolnil svoje prepise rekoč, da je treba, če naj ima molitev učinek, da bi gospa Felicija ne izpregovorila prav do doma niti ene besede. Besede, katere bi izpregovorila, bi se zmešale z besedami molitve in izgubile bi ozdravljajočo moč.

Za onih dvaintrideset let, kar je živela gospa Felicija na tem svetu, ni imela priložnosti vedeti, kaj pomeni: molčati. Po poti jo je spremljal štirinajstletni sinček brve Benoita, kateremu je bila botrinja. Veselila se je, kako si z njim po cesti pogovori. Imela je smolo. Ino, torej ne izpregovori z njim.

Bil so prvi dnevi v juniju. Maj je bil mrzel kakor v zadnjih letih. Vsi so blagoslovljivali sonce, katero je kar žgalo. Njegov čar je bil vsem nekaj novega, vsi so se veselili, da so ga čutili, in nikomur ni bil v nadlego. Polja so bila močno zelena, ker je zelo deževalo, in kedor se je zagledal v daljavo, temu se je zdelo, da so krasne modre pare vidni zrak, katere je izdihaval. Le sonce daje stvarim njih barvo. Pravi se vedno, da je sonce belo. Preje bode modrikast.

Gospa Felicija v začetku s tem ni mnogo trpela, da ni smela govoriti. Saj to ni bilo na veke. Trudila se je temeljito, da bi obdržala v sponih misli, katere so ji padle po poti v glavo. Toda ona bi jih izvala zopet doma, niti ene ne bi pozabila.

Naenkrat je postala nevoljna. Korakala je baš tričetrt ure od onega trenutka, ko je opustila starega Durantona. Bila je nekako utrujena in bila bi rada sedla. Toda tu je nastala prava težkoča. Če bi bila sama, bi bila sedla enostavno na kraj jarka. Toda na kak način dati to razumeti malemu Benoitu? Gospa Felicija ga je pogledala. On je pogledal njo in celo radovedno, več ničesar. Bilo ji je, da bi šla dalje. Fant je bil glupi. Gospa Felicija se je spomnila jasno, da ni naredil v prvi izpiti, ko je izhodil šolo. Na to podrobnost bi bila popolnoma pozabila.

Za nekaj časa je prišla gospe Feliciji v glavo posebna misel. Kako je bilo čudno! Gotovo se človeku slabo misli, če ne sme govoriti. In stvar je bila vendar tako prosta. Prešla je dober kilometer poti, ne da bi ji bilo prišlo na misel, da se more razumeti tudi s kretnjami. Pokazala je na jarek. Šel je za njo in se tudi vsedel.

Lahek vetrič je zavel nad tem. Zdelo se je, da se celi kraj blaženo oddihuje in brezkotni prostor nad polji pod nebom, kakor bi bil napolnjen z krasnim vremenom. — Nad semljo je ležalo razprostrto razkošje, mir in prostost. Pilec se niso obotavljale peti.

Gospa Feliciji je bilo iz vsega tega malo slabo. — Povsodi je bilo krasno, samo ne v njeni glavi. Ni mogla več mirno sedeti. Bilo je toliko besed, s katerimi bi se dalo izraziti, kako dobro je človeku v senci ob takem letnem dnevu. Rajši je zopet vstala in korakala dalje, ne mence se za utrujenost, samo da bi mogla misliti kaj drugega.

V tem času potovanja je prišla gospa Felicija na izborno misel. Imela je v žepu tabakiro; zanjo ljubi si je torej. Tabak zasede v glavi gotovo mesto. Naprej se ji je zdelo, da podi besede, katere je imela tam nakopičene. Kihnila je. Kako se je to lepo poslušalo! Bilo ji je v uteho, to lepo dajati zvok vsaj z nosom in možgani, ker ne sme z usti.

Toda morala si je za nekaj časa priznati, da trenutna olajšava, katero so povzročili tresljaji pri kihanju, ni pripomogla, da bi bila mogla pozabiti žgoče bolezni njegove neba. Poizkušala je zavezati, da bi se osvežila. Zrak, katerega je vdihavala, je učinkoval tako blagodejno kakor pastila z obih mačic.

Ko je zadostila zahtevi svojih ust, je prišla gospa Felicija k boleznemu spoznanju: in sicer, da ji je ono zlo, katerega se je hotela iznebiti z vso močjo uteklo vedno na drugi kraj, da ga ne bi mogla vjeti. Sedaj se je skrilo v jezik. Mogla ga je raztezati široko v ustih kakor je hotela, oprati ga ob lica, iztezati, vse zastoj. Zlo se je skrilo v notranjost. Gospe Feliciji se je zadelo, da li koren jezika zarjavi.

Bežala je, kar je največ mogla. Iz žepa je vzela odrezek papirja, na katerem ji je bil napisal stari Duranton ene molitve. Bila je latinska. To je bilo neumno! V prvem trenutku je vprašala gospe Felicija sama sebe, ne dela-li nekaj zlega. Mogoče smisel besed ne uteče! V naslednjem času jo ta misel ni več vznemirjala. Gospa Felicija je izgovorila vsako besedo najprej šepetaje, privoščila je jeziku časa, da bi izobrazil vsak zlog temeljito. Potem ji ni zadoستovalo niti to. Pračitala je molitev glasno.

Moj Bog, kaj pa bo dalje? Govoreč latinsko je čutila gospe Felicija, kako kruto je za njo, če ne sme govoriti francosko.

S tem, da je zagibala z jezikom, je spoznala, da ono zlo nima svojega sedišča v jeziku. Mnogi ljudje se uduše, ker imajo bolno srec, ali pljuča ali želodec. Tudi radi glave se more človek zadušiti, če ne sme govoriti.

Gospa Felicija je čutila, kako se tvori v njenih možganih kroglica iz krvi. Slušala jo je biti kakor srec, rastla je, zalivala ji je ušesa. S tem je nastal tak ropot, kakor kedar dirja konj.

Če bi ji zdravnika kroglica slučajno po nesreči iz goltanca, prišla bi v grlo in ogrožala bi dihanje. Gospa Felicija je imela še baš dosti časa, pomisliti na svojega brata Teofila, kateri bo vrok njene smrti. Jezila se je nanj iz celega srea. Bežala je, kar je kar je mogla in za nekaj časa je padla. Obrnila se je hitro k malemu Benoitu in mu rekla:

"Ne morem dalje molčati, pripravo bi me ob življenje."

Še istega leta je umrl Teofil. Nikdo vendar ni mogel zahtevati na njegovi sestri, da bi umrla mesto njega.

V RAZVEDELO.

Is norianice. Deljani predsednik vpraša zdravnika v blaznici: "Ali se ne pripeti kdaj pomota, da sprejmete v blaznico zdravega človeka?" Zdravnik: "Brex skrbi! Ako je tak človek nekaj tednov v mojem zavodu, postane gotovo blazen!"

Kraljeva milost. Kralju so sporočili, da živi v njegovi državi mož, ki je bil rojen leta 1821. Kralj, vzradošen nad tem, je izjavil: "Milostno odredim, da bodi mož še letos 100 let star. Kdo ve, ako bo revež doživel prihodnje leto!"

Višek poniznosti. Vlada, ogledujoč mestno knjižnico, je vprašal župana, kakaj so knjige narobe vložene v omarah. Župan: "Visokost, mi vendar ne smemo trpeti, da bi vam knjige kazale hrbet!"

Potrca. Verižnik je ispraznil pri osili več steklenice. Ko se je vzdignil, je zaplesalo vse okrog njega. Prestrašen se je zopet vsedel in zaklekal: "Otroci, brj po zdravnika, ker lotila se me je potrca bolezen!"

POTOP. Zgodovinski roman — Spisal H. Sienkiewicz. — Poslovenil Podravskei.

(Nadaljevanje.)

"Dal Bog, da bi še ostali skupaj," reče kralj. "kajti nismo še dovršili vsega, čeprav si nemara to že domišljujete."

"Povzročitelja tega nemira je treba ne glede na njegove zasluge s konji raztrgati!" omeni Čarnecki.

Po teh besedah zapove kralj, naj pokličejo Zaglobo, kajti vsem je že bilo znano, da je on našental plemstvo zoper Švede. Toda za njim je že izginita vsa sled. Iskali so ga po mestu, v šotorih, po taborišču in celo med Tatarji, toda vse zaman. Čez nekoliko minut je dejal Tisenhaus, da želi kralj iz vsega srea, naj bi ga ne našli.

Čez teden dni se je kralj popolnoma pomiril ter postal zopet židane volje. Takrat je dejal nekoč pri obedu:

"Razglasite povsod, naj se Zagloba dalje ne skriva, ker se že dolgočasimo brez njegovih šal. . . Kdo neki ni ničesar zakrivil v tej ljudovladi," je dostavil in se obrnil k veljakom. "Človek bi moral imeti kamenito srec, da bi ne odpustil zločinom."

S temi besedami je mislil kralj Kmitica, kateri je prošil prejšnji večer kralja dovoljenja, da sme odriniti na Litvo, da tam ponovi vojno. Ker pa je kralj že sam nameraval poslati tjejak vojske, je rad privolil v njegovo prošnjo ter ga blagoslovil na pot, in mu pošepetal poprej še nekaj na uho. Radi tega se je poslednji zgrudil k njegovim ogam ter mu začel objemati kolena.

Naslednje jutro je odrinil Kmitica, našeljujoč poldrugemu tisoču vojakov, med katerimi je bilo novih pet sto Tatarjev Supanhazija, proti vzhodu. Duša se mu je radovala pri spominu na pričakovano slavo, katero se je nadejal doseči na Litvi. Še bolj pa ga je veselilo to, da je to bil on, ko je dopel na Litevsko, prvi glasnik zmage Poljakov nad Švedi. Povsod, kjer koli je šel mimo naselbine, ga je pozdravljali narod z živio-klici, uprav kakor samega zmagovalca.

I.

Dasi je bil Haasling bližnji znanec kneza Bogoslava, vendar vsega je ni vedel ter ni mogel povedati Kmiticu tega, kar se je bilo godilo v Tavrogih. Bil je deloma tudi sam zaslepljen od ljubezni v Bilevičevu. Bogoslav pa je imel še drugega človeka, kateremu je zaupal svoje tajnosti, namreč Sakoviča, starosta osmanskega, kateri jedini je vedel, kako zelo se je bil zaljubil knez v svojo zalo jetnico in kakšnih sredstev se je posluževal, ko je skušal pridobiti si njeno srec in njo samo. . .

Njegova ljubezen pa je bila zgolj strastna želja, kajti Bogoslavovo srec ni bilo sposobno za druge občutke, toda ta želja je bila tako silna, da je prišel v ljubavnih stvarih izkušeni vitez skoro ob pamet. Večkrat je sedel zvečer z osmanskim starostom na samem, prijel se za glavo ter zaklekal:

"Gorim, Sakovič, gorim!"

Sakovič je imel sredstvo kmalu pri rokah. "Kdor hoče srehati strd," je dejal, "mora najprej omamiti šeebe in tudi našemu zdravniku ne nedostaja takšnih sredstev. Toda recite mu to še danes, kar jutri utegne biti že prepozno."

Vendar se knez ni hotel iz raznih vzrokov poslužiti teh sredstev. Neki dan, ko je vprav zaspal, se mu prikaže v spanju stari polkovnik, Bilevič, Alenkin ded, ter ga stojič pri njegovem vzglavju grozno gledal. Te prikazni ni mogel pozabiti Bogoslav; kolikor je bil hraber vitez, toliko je bil tudi babjeveren, ter se je bal zlasti čarov in drugih nadprirodnih prikazni. Kar mu ravljinec so mu zagamežali po životu pri misli na to, v kaki podobi bi se mu pojavila ona prikazen drugič, ko bi se bil ravnal po nasvetu Sakoviča. Tudi osmanski starosta, ki ni mnogo veroval v Boga, se je bal sanj in čarov ter ni ponavljal več svojih prvih nasvetov.

Drugi vrok Bogoslavova vzdržljivosti je bil ta, da se "Italijanka" s svojo pastorko nahaja v Tavrogih. "Italijanko" so imenovali kneginjo Radvil, Janokovo ženo. Ker je bil njen rojstni kraj dežela, v kateri so se smele ženake dovolj svobodno kretati, ni bila ona pri vzgoji mladine prestroga, marveč je nasprotno svojim dvornikom celo gledala skozi prste. Tega pa vsakako tudi ona ni mogla trpeti, da bi učinil človek, ki se smatra ženinom njene pastorko, na tuji osebi tako v nebovpijoča krivica.

Radvil, resnica, so bili tolikanj mogočni, da so mogli potepati zakon, toda ako bi se nasmehnila srecu Janu Kazimiru, utegnilo bi se zgoditi, da bi prišel knez v obupen položaj ter prišel ob enem ob svojo tovariše in zaščitnike.

Knez Bogoslav je bil sicer strasten človek, toda ob enem tudi politik, ki je znal računati s položajem ter se znal brzdati, kadar je bilo treba. Samega sebe je visoko cenil. Smatral se je za velikega politika, velikega poveljnika, velikega viteza in nepremagljivega pokoritelja ženskih srec. In on naj bi se posluževal nasilja ter rabil omamljive napeje, on, ki je vozil s seboj z železom okovano skrinjo, polno ljubavnih pisem in njegovo gostavstvo, njegova skoraj kralju samemu enaka mogočnost, njegovi naslovi, sloveče ime, lepota in dvorljivost, da se jim prostovoljno podvrže deklica iz plemenitaške hiše!

Vrhu tega bo tudi njegovo zmagovalstvo dokaj večje, ako oslabi upor deklice sam po sebi n ako pribeži ona sama prostovoljno razviete-ga lica, s utripajočim srecem ter s poluzaprtimi očmi v njegovo odprto naročje.

Bogoslavu je kar zagamežalo po koži pri mislih na ta trenutek, kateri si je želel skoraj tako strastno, kakor same Alenke. Nadejal pa se je neuprestano, da napoči ta trenutek. Nestrpljivo ga je pričakoval, mamil samega sebe ter kričal,

češ, da se mu meša v glavi, toda pri tem ni opustil niti na hip svojega posla.

Pred vsem drugim je obkoljil deklico s svojo veliko skrbjo, ter jo hotel na ta način primorati k hvaležnosti in k prepričanju, kako ji je dober, saj je bila po njegovem mnenju hvaležnost in prijaznost le nekaj nežen in topel plamenček, kateri treba samo razpihati, da se izpremeni v velik ogenj. Pogosto njuno svidenje je imelo namen, da se pospeši minuto, toda Bogoslav ni kazal nikake vsiljivosti ter ni hotel ugonobiti rahlo neuplenje zaupljivosti.

Med tem ni bil noben njegov pogled, nobena njegova beseda zaman, marveč je bila kapljica, ki dolbe trdi kamen. Vse, karkoli je učinil Alenki, se je moglo smatrati za gostoljubje gospodarjevo, za nek nedolžen občutek naklonjenosti, kateri zamore gojiti jedno bitje zdo drugega, vendar pa se je to delalo tako, kakor bi bile storjene iz ljubezni. Meja je bila nalašč nerazločna, a to radi tega, da bi jo bilo s časom lažje prekoračiti in da bi deklica lažje zabodila v tem blišču, kjer je lahko vsaka podoba nekaj pomenila, ali pa tudi ne. Resnica, da se ni strinjala ta igra s prirjeno gorečnostjo Bogoslavovo, toda dobro mu je bil znano, da ga le temu podobno postopanje privede k zaželjenemu smotru. Vrhu tega je čutil v sebi zadovoljnost, kakoršno začuti lovec, ki potrpežljivo proganja zverino. Bil je zadovoljen sam seboj, radi svoje bistrumnosti, katere se je bil naučil na francoskem dvoru.

Alenka je bila glavna oseba na vseh zabavah, lovih, kavalkadah in to ni bilo nič čudnega. Po odhodu žene kneza Januša v Kurlandijo je bila Bilevičeva v resnici najdostojnejša izmed vseh žensk, ki so se skrivale v Tavrogih pred Švedi. Med tem časom, ko se je ljudovlada kar topila v krvi, se je vršila v Radvilovem gradu gostija za gostijo.

Bogoslav je vladal kot samostojen monarh v Tavrogih in v bližnji elektorski Prusiji, radi česar mu je bilo vse na razpolaganje. Mesta so mu dajala na zahtevo denar in vojske in prusko plemstvo se je rado shajalo v kočijah in na konjih pri njem na gostijah in lovu. Svoji gospej na čast je Bogoslav znovič vpeljal že skoro pozabljene viteške igre v zagrajah.

Nekoč se jih je udeležil opravljen v srebrnem oklep ter prepašan s plavim trakom, s katerim ga je morala gospodična Aleksandra opasati. Tu je preobalil po vrsti s konja štiri najodličnejše viteze, petega Haaslinga in šestega Sakoviča, ne glede na to, da se je odlikoval poslednji s tako orjaško močjo, da je ustavil kočijo s tem da jo je pograbil za kolena, na cesti. In kako navdušenje je nastalo med gledalci, ko je pokleknil konečno s srebrnom okovani vitez pred svojo gospo na kolena in sprejel iz njenih rok venec zmage. Radosni krič, podoben gromu topov, se je razlegel naokrog; gledalci so mahali s robcji, praporčaki pa s prapori, on pa je snel čelado ter zrl zaljubljen v njeno zardelo lice in pritikal njeno roko na svoja usta.

Nekoč, ko se je vršila podobna borba med razjarjenim medvedom in psi v ograji, kjer je medved pobijal pse s tacami po vrsti, je skočil vitez v lahki španski opravi s kopjem na sredo borišča ter prebodel ne samo ljuto žival, marveč tudi izprevodnika, kateri je videl nevarnost in mu je pritekalo na pomoč.

Aleksandra, uunujka starega vojaka, vzgojena po starodavnih tradicijah, ni mogla potlačiti v sebi začudenja pri pogledu na take dokazne junaštva, kajti že od rane mladosti so jo učili smatrati junaštvo za prvo moško krepost.

Med tem je učinil knez skoro vsak dan nove dokaze, ki so pričali o njegovi skoraj nečloveški drznosti, a vse to samo Alenki na ljubo. Zbrani gostje so ga hvalili ter nagovarjali Alenko, naj svede svoje ime z Bogoslavovim imenom. On je le molčal, toda njegove oči so povedale, to česar niso smela povedati usta. Z jedno besedo, vse se je skladalo tako, naj se dva zblížata, združita ter ob enem ločita iz množice ostalih ljudi.

Zvečer pa so gorele po sobanah raznobarvne svetilke, razlivačje tajnostno, mehko svetlobo, prenešeno iz področja razkošnih snov; opojna vshodna vonjava je napolnovala ozračje, tih glasovi nevidljivih plunk, harf in drugih godal so šeegetali sluh in sredi te vonjave in lučij je hodil Bogoslav, obkoljen s sijem splošnega vsihičenja, podoben začaranemu kraljeviču v pravljici. Kakašna deklica bi se mogla vstavljati pri pogledu na tako čarobnost in kakšna čednost ne bi oslabela sredi take ničnosti?

Izogibati se mladega kneza ni bilo mogoče, ker je živela z njim pod eno streho ter uživala njegovo gostoljubnost, dasi nekako prisiljeno. Alenka je rada odšla v Tavroge, ker jim je dajala prednost pred zopernimi Kejdani, isto tako kakor je tudi spoštovala Bogoslava, ki je navidezno kazal ljubezen do kralja in domovine.

V začetku svojega bivanja v Tavrogih se je ona obnašala proti njemu dovolj sočutno, toda kmalu izkorigirala, ko je zapazila, kako močno koprnji po njeni družbi, svoj vpliv v ta namen, da je skazovala ljudem dobrote.

Tretji mesec njenega bivanja je bil nek častnik, Haaslingov tovariš od kneza obsojen, da ga ustrelje. Bilevičeva je izvedela to od mladega Skota in je jela prositi zanj.

"Vi zamorete zapovedati, ne pa prositi," odvrne Bogoslav raztrže obsodbo in jo vrže k njenim nogam. "Vladaj, zapoveduj! Jaz požgem Tavroge, samo, da izvabim smeh na tvoja usta. Druge nagrade mi ni treba, samo vesela bodi ter pozabi to, kar te je prej vznemirjalo."

Toda ona ni mogla biti vesela, ker je čutila v sebi neizrekljivo preziranje do človeka, v katerem se je zaljubila s prvo ljubeznijo in kateri je bil v njenih očeh večji zločinec, nego ubijalec svojega očeta. Ta Kmitica, ki je obljubil prodati za zlato kralja liki Judež likarjot, ji je postajal čimdalje bolj gnušen v njenih očeh, dokler se ni izpremenil tekom časa v izvrženca, v muko in v večno grajo za njo. Ni si mogla odpustiti tega, da ga je kdaj ljubila; mrzila ga je, toda pozabiti ga ni mogla.

MALI OGLASI
Classified Advertisements

POTREBUJEMO

MIZARJE in sto delavcev za delo pri jeklenih in železnih železnih vozev in 25 pomagalec. Oglasite se pri:

ROCK ISLAND LINES
124th Street and Ashland Ave.
Blue Island, Ill.

POTREBUJEMO DELAVCE

za delo v skladišču za jeklo, stalno delo, dobra plača. Delo ponoči.

Oglasite se pri:

JOSEPH T. REYSON & SON

16th and Rockwell Sts.

Vrata šte. 3.

Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

ženske za delo v naši kavarni. Delo je samo za nekaj ur vsak dan v naši glavni kavarni in sicer od 11 dop. pa do 2.30 min. popoldne. Oglasite se:

SWIFT CO.

Employment division, General Office Union Stock Yards. Telephone Yards 4200 — Local 136.

GROZDJE! GROZDJE!

Frank Zarnik želi prodati okrog deset TON grozdja, dobrega grozdja. Grozdje se proda ceneje, kot se more sploh kje drugje kupiti. Nadalje, ako katerega veselita, sta na prodaj tudi dve posestvi, ki merita skupno sedem akrov zemlje, vse zasajeno z vinsko trto in sadnjim drevjem, po največ breakev in hrusk, proda se takoj, ako se prihlasi kupec in sicer vso letošnjo letino skupaj in po zelo smerni ceni. Kdor hoče ali želi to kupiti, naj se nemudoma oglasi pri: Frank Zarniku, P. O. Box 39, Midway, Pa., (Wash Co.)

NAZNAHILLO.

Bagley, Pa. — Članom in članicam društva šte. 13. S. D. P. Z. v Bagley, Pa., se naznanja, da je bilo sklenjeno na zadnji redni seji dne 12. septembra t. l., da mora na prihodnji seji meseca oktobra plačati vsak član in članica po EN DOLAR v društveno blagajno; ta zaključek velja za vse, tudi za oddaljene člane društva, in enako tudi za bolnike, vsak mora prispevati to svoto v društveno blagajno. Naša blagajna je čisto prazna. Nadalje opominjam vse člane našega društva, da se naj bolj postoma udeležujejo društvenih sej, kajti društvo šteje nad 60 članov, ki seji jih pa pride le po 15 do 20. Torej cenjeni sbratje in sestre, če vam je v resnici za obstanek društva in za našo slavno zvezo, delajte v njeno korist. Torej vsi na sejo in dne 10. oktobra t. l. ob 7 uri popoldne v našem domu. Z bratskim pozdravom, Jehn Arb, ustanovitelj društva "Večernica" šte. 13 SDPZ. v Bagley, Pa. (Adv. Sept. 18-21-22.)

ŠIFKARTA IZ TRSTA V NEW YORK STANE SAMO \$56.00.

Najmanjša svota, kar računajo agentje za karto iz Trsta do New Yorka je \$88.00. Če hočete dobiti svojo rodbino ali prijatelje iz starega kraja v Ameriko, obrnite se za pojasnilo in potrebne listine na

MATIJA SKENDER

javni notar za Ameriko in stari kraj.

5227 Butler St., Pittsburgh, Pa. Pribrani vam bo denar. — Osje za narod, narod je za njega.

ZASTOPNIK

ANTON JANKOVICH je sedaj na potovanju tudi za list "Prosveto" v državi Ohio in pozneje se namerava podati v državo Pennsilvanijo. Želim, da se rojaki naroče na list "Prosveta" in enako naj mu naši naročniki, ki jim je naročina potekla, izročijo svojo ponovljeno naročnino. Za upravnništvo "Prosveta," Filip Godina.